

ADROMI GROEP

Aan de heer M. Delfgaauw
Notselseweg 1
4856 AH Strijbeek

Adromi B.V.
Reeweg 146
3343 AP Hendrik-Ido-Ambacht

T 078 – 684 55 55
F 078 – 684 55 59

algemeen@adromi.nl
www.adromi.nl

K.v.K. 230.825.46 te Rotterdam
BTW: 8050.63.286.B.01
IBAN: NL75RABO0385477481

Hendrik-Ido-Ambacht, 29-3-2021

Onderwerp: Notitie beperkt spuit zone onderzoek Notselseweg 1 Strijbeek
Ons kenmerk: evb/R202133/2101b
Bijlage(n): -

Geachte heer Delfgaauw,

Onderhavige notitie is opgesteld op uw verzoek om u te adviseren met betrekking tot het ontwerp wijzigingsplan 'Notselseweg 1 Strijbeek' (d.d. 6 juni 2021) waarmee de wijziging van de enkelbestemming 'agrarisch – agrarisch bedrijf' naar 'wonen' wordt beoogd.

1. Aanleiding

Dit in verband met aangrenzende en in de directe nabijheid van het plangebied liggende gronden met een agrarische bestemming, waar toepassing van gewasbeschermingsmiddelen niet is verboden, zodat niet is uitgesloten dat toekomstige bewoners blootgesteld zullen staan aan drift (verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen door de lucht buiten het behandelde gewasperceel zelf).

In lijn daarmee dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening te worden nagegaan of:

- een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geboden;
- zonder dat de bestaande niet-wederrechtelijke bedrijfssituatie van de betrokken agrarische bedrijven wordt aangetast.

Dit omdat op basis van rechtspraak over driftblootstelling (nabij boomgaarden) pas vanaf een afstand van 50 meter vanuit gewaspercelen zonder nader locatiespecifiek onderzoek mag worden aangenomen dat dit het geval zal zijn.

2. Representatieve situatie

De relevante agrarische gewaspercelen zijn in gebruik bij Van den Wijngaard B.V.. Dit bedrijf is gespecialiseerd in de teelt van diverse planten en struiken.

2.1. Gewasbeschermingsmiddelen

In de huidige situatie worden door het bedrijf respectievelijk aardbeienplanten (1)(2), lavendelplanten (3) en frambozenplanten (4) gekweekt (zie figuur 2) en waarbij neerwaarts wordt gespoten met onder meer de bestrijdingsmiddelen Captosan (fungicide), Batavia (insecticide) en Kontakt 320 SC (herbicide).

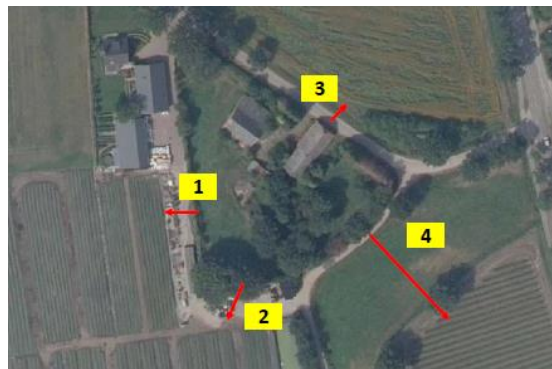
Captosan wordt in de regel als een representatief gewasbeschermingsmiddel beschouwd, vanwege de eventuele toepassing buiten bladseizoen, dus wanneer de behandelde gewassen zelf minimaal drift tegenhouden. Meer dan Batavia wordt Teppeki als representatief insecticide beschouwd vanwege de driftgevoeligheid en de schadelijkheid voor de mens. Middelen op basis van glyfosaat (zoals Roundup) worden meestal als representatief beschouwd voor herbiciden.

2.2. Gewaspercelen

In figuur 1 is het plangebied van het ontwerp bestemmingsplan 'Notselseweg 1, Strijbeek' weergegeven. In figuur 2 is de afstand weergegeven tot aan de gewaspercelen in de huidige situatie.

In de huidige situatie is er feitelijk sprake van 18 meter tot kweekveld (1), 25 meter tot kweekveld (2), 14 meter tot kweekveld (3) en 57 meter tot kweekveld (4) gerekend vanaf de bestemming wonen tot aan de rand van een kweekveld. Het perceel tussen de beoogde woonbestemming en kweekveld 4 (ter plaatse van het cijfer '4' in figuur 2) is niet in gebruik bij Van den Wijngaard. Blijkens de basisregistratie gewaspercelen is dit perceel in gebruik als 'blijvend grasland'. Op basis van het geldende bestemmingsplan is niet uitgesloten dat tot op de bestemmingsplangrens van het ontwerp bestemmingsplan sprake zal zijn van teelten.

Gelet hierop dient in de representatieve situatie te worden uitgegaan van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op de plangrens van het bestemmingsplan en op een afstand van 5 meter van de nieuwe woonbestemming, met uitzondering van de zijde Notselseweg waar sprake is van een afstand van minimaal circa 8 meter tot aan de woonbestemming, ter plaatse van de beoogde inrit / entree van het nieuwe woonperceel.

Figuur 1. Verbeelding wijzigingsplan (ruimtelijkeplannen.nl). Figuur 2. Luchtfoto plangebied met rondom agrarische percelen.

2.3. College voor de toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dient plaats te vinden in overeenstemming met de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Blijkens artikel 47 en 20 van deze wet jo. de Verordening 528/2012/EU mogen middelen alleen worden gebruikt op grond van een (vereenvoudigde) toelating, welke onder voorschriften / beperkingen kan worden verleend door het College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) beoordeelt volgens internationale afspraken en in de wetgeving verankerde criteria of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu en of ze werkzaam zijn. Op grond van deze beoordeling besluit het college of het middel in Nederland verkocht en gebruikt mag worden. Daarbij stelt het ook duidelijke voorschriften verplicht, die minimaal op het etiket moeten staan (het zogenaamde wettelijk gebruiksvoorschrift). Het gebruiksvoorschrift schrijft niet alleen de toepassingswijze voor (professioneel en/of particulier gebruik, aantal toepassingen per jaar, toepassingsintervallen, toepassing voorafgaand aan oogst etc.), maar hierin is ook gelimiteerd voor welke doelstellingen en voor welke teelten een middel mag worden ingezet.

2.4. Activiteitenbesluit milieubeheer

Als een bedrijf geen bestrijdingsmiddelen zou toepassen (biologische productie), dan hoeft uit de aard der zaak ook geen spuitzone te worden aangehouden. Echter in het kader van dit onderzoek dient het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen als maximale representatieve invulling van de planologische mogelijkheden te worden beschouwd.

Bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen dient te worden voldaan aan het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 3.78a, lid 1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is vastgelegd dat in ieder geval een driftreductie moet worden bereikt van 75%, bepaald volgens Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken, versie van 1 juli 2017 (artikel 3.78a, lid 2 Activiteitenbesluit milieubeheer - Barim jo. artikel 3.81 Regeling omgevingsrecht - Rarim)¹. Driftreductie kan ook worden bereikt door het toepassen van schermen (artikel 3.79, lid 7 onder b ten 2e Barim) of door toepassing van een vanggewas (vegetatiescherm - artikel 3.80a, lid 2 onder a Barim). Er gelden op grond van het Activiteitenbesluit verder beperkingen ten aanzien van toepassing van gewasbescherming nabij jaarrond watervoerende watergangen, maar daar is in de onderhavige situatie geen sprake van.

¹ Door toepassing van bijvoorbeeld een tunnelspuit, een dwarsstroomspuit of axiaalspuit met schermen aan de installatie zelf of driftarme doppen. Het Activiteitenbesluit bevat op dit punt een aanvullende regeling voor wat betreft de toe te passen spuitdoppen (artikel 3.83, lid 4 Activiteitenbesluit milieubeheer).

3.

Door de European Food Safety Agency is op basis van meerdere wetenschappelijke onderzoeken naar driftverspreiding een rekenmodel vervaardigd. Dit zogenaamde EFSA-model² kan in deze context worden beschouwd als wetenschappelijk aanvaarde standaard.

Op basis van het EFSA-rekenmodel heeft het Ctgb alle in Nederland toegelaten bestrijdingsmiddelen aan een herbeoordeling onderworpen. De conclusie van het Ctgb was, dat zich bij geen van de toegelaten bestrijdingsmiddelen een risico voordoet voor omwonenden³. Hiervan is bij neerwaarts spuiten van individuele gewasbeschermingsmiddelen in de regel al sprake van vanaf een afstand van 3 tot hoogstens 5 meter uit het gewasperceel. Bij opwaarts spuiten is dat het geval bij een afstand van 5 tot 10 meter.

3.1. Kinderen jonger dan 1 jaar

Echter het Efsa-model beschouwt in een woonsituatie kinderen van 1 tot 3 jaar als representatief. Dit omdat deze groep als bijzonder kwetsbaar kan worden aangemerkt vanwege meerdere factoren, waaronder het lagere lichaamsgewicht en omdat ten opzichte van oudere kinderen en volwassenen sprake is van veel hand-mondbewegingen (cq. steken dingen in de mond welke blootgesteld kunnen zijn aan drift).

Ten opzichte hiervan zijn kinderen jonger dan 1 jaar of ongeboren kinderen mogelijk extra gevoelig qua lichaamsgewicht en weerstand, maar tegelijkertijd is sprake van een kleinere longinhoud, zodat minder opname via de lucht kan plaatsvinden en is deze groep niet zelfstandig mobiel, waardoor de factor opname via de mond ook veel kleiner of afwezig zal zijn. Uitgaande van de maximale situatie zullen kinderen uit deze categorie maximaal 1 jaar en 9 maanden aanwezig kunnen zijn op onderhavige woonlocatie, waarna volgens het Efsa model sprake is van een aanvaardbare situatie.

Desalniettemin bestaat op dit vlak onvoldoende zekerheid.

3.2. Cumulatie

Tweede aspect is dat bedoelde afstand van 3 tot 5 meter voor individuele middelen geldt, waarbij dus nog geen rekening is gehouden met cumulatieve effecten. Op het vlak van cumulatieve blootstellingseffecten bestaand geen wetenschappelijke consensus. Bij wijze van indicatie wordt daarbij in de regel gebruik gemaakt van een gewogen optelling (optelling van de percentages van de maximaal toegelaten blootstellingsnorm), maar ook hier geldt dat geen sprake is van afdoende zekerheid/kennis over cumulatieve blootstellingseffecten.

² Vanaf 1 januari 2016 worden de zogenaamde EUROPOEM-modellen niet meer gebruikt voor de beoordeling van bestrijdingsmiddelen, maar is het Ctgb overgeschakeld op het EFSA-model.

³ Ctgb, brief d.d. 21 oktober 2015 aan de Staatssecretaris van het ministerie IenM, nummer 20L5LO21Ot49, de achterliggende berekeningen zijn opgevraagd, maar niet verkregen.

4. Conclusie en aanbevelingen

Op basis van het Efsa model kan worden geconcludeerd dat het voor individuele gewasbeschermingsmiddelen afdoende is om bij neerwaarts spuiten een afstand aan te houden van 3 tot 5 meter tussen gewaspercelen en gevoelige bestemmingen zoals een tuin bij een woning en bij opwaarts spuiten een afstand van 5 tot 10 meter.

Gelet op een onzekerheidsfactor op het vlak van blootstelling van kinderen jonger dan 1 jaar en cumulatieve effecten ligt hierbij voor de hand om uit voorzorg extra afscherming te realiseren.

In het ontwerp bestemmingsplan is daarbij reeds voorzien in een voor groendoeleinden bestemde strook met een breedte van 5 meter. In deze strook kan een afschermende bladhoudende haag (vanggewas) worden aangeplant met een hoogte van minimaal 50 centimeter boven de maximale teelhoogte op buurpercelen.

Feitelijk is in de huidige situatie geen sprake van teelten op een kortere afstand van 14 meter tot de woonbestemming en 9 meter tot de grens met het ontwerp bestemmingsplan. Evenmin is in de huidige situatie sprake van opgaande teelten ten aanzien waarvan sprake zal zijn van opwaarts spuiten. In lijn daarmee kan in de huidige situatie worden volstaan met een lagere afschermende haag op posities waar de afstand tot een gewasperceel minder dan 10 meter bedraagt (tweemaal de veiligheidsafstand). Uitgaande van de teelt van lavendel en aardbeien komt dit neer op een haag met een hoogte van 0,75 tot 1 meter.

Het aanplanten en realiseren van een dergelijke haag kan bij wijze van voorwaardelijke verplichting in de bestemmingsregeling worden opgenomen, waarbij eveneens kan worden bepaald dat de concrete invulling van deze verplichting afhankelijk is van de feitelijke teelt. Met andere woorden dat de aanwezigheid en de hoogte van de haag afhankelijk wordt gesteld van de daadwerkelijke teelt die plaatsvindt op de naburige agrarisch bestemde percelen. Dit voorkomt dat maatregelen moeten worden genomen voor een bedrijfsvoering welke een agrarisch bedrijf op dit moment toch niet zou willen realiseren, terwijl op deze wijze tegelijkertijd de gebruiksmogelijkheden van de agrarische bedrijfsvoering maximaal worden gerespecteerd.

Aanvullend dient daarbij te worden bepaald dat bedoelde groenstrook enkel mag worden betreden ten behoeve van realisatie en onderhoud, m.a.w. dat deze strook niet mag worden gebruikt voor langdurig menselijk verblijf (zoals terras, speelterrein of iets dergelijks).

In paragraaf 4.1 en 4.2 wordt nader ingegaan op de maatregelen die noodzakelijk zijn voor wat betreft neerwaarts spuiten (lage gewassen) en opwaarts spuiten (boomgaarden en boomkwekerijgewassen), indien dit plaatsvindt tot op de grens met het ontwerp bestemmingsplan.

4.1. Neerwaarts spuiten

Uitgaande van een maximale hoogte van frambozenstruiken van 1,50 meter bij de huidige bedrijfsvoering, zou dit neerkomen op een hoogte van deze haag van minimaal 2 meter.

Daar waar deze groenstrook afwezig is aan de noordzijde van de woonbestemming langs de Notselseweg is sprake van een grotere afstand (8 meter) tot de gewaspercelen. Aangezien de onbebouwde gronden hier primair een entreefunctie zullen vervullen, kan hier worden uitgegaan van een vrijwaringszone van 10 meter 10 meter tot het gewasperceel (tweemaal de maximale veiligheidsafstand van 5 meter). Per saldo betekent dit dus een strook van minimaal 2 meter langs de weg binnen de woonbestemming zelf. In deze vrijwaringszone dienen beperkingen te worden gesteld zodat hier alleen een gebruik als tuin is toegelaten, waarbij de onbebouwde gronden enkel mogen worden betreden voor realisatie en onderhoud en geen terrassen en dergelijke mogen worden aangelegd.

De huidige woning beschikt aan de voorzijde over te openen delen. Echter ramen en deuren zullen in de regel slechts beperkt openstaan, waarbij eventuele drift ook bij openstaande ramen ook niet vrijelijk de woning zal worden 'ingezogen', waarbij het gebouw zelf vanwege de beperkte hoogte en omvang ook geen effect zal hebben op wind en driftverspreiding. Om die redenen is het risico op onaanvaardbare driftblootstelling in een woning op deze afstand uit gewaspercelen bij neerwaarts spuiten verwaarloosbaar.

In figuur 3 wordt een overzicht gegeven van de geadviseerde maatregelen bij neerwaarts spuiten.

Figuur 3: overzicht geadviseerde maatregelen

4.2. Opwaarts spuiten

Zou voor wat betreft de representatieve situatie rekening worden gehouden met teelten waarin sprake is van opwaarts spuiten, dan zou de hiervoor bedoelde afschermende haag een hoogte dienen te krijgen van 4,50 meter, namelijk 50 centimeter hoger dan bijvoorbeeld de maximale hoogte van een laagstam fruitboomgaard.

Hierbij is van belang dat gangbare apparatuur voor de machinale toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de regel ook niet hoger kan spuiten dan 4 meter. Teelten in de vorm van een hoogstam boomgaard kunnen daarbij niet als representatief worden beschouwd voor een bedrijfseconomisch haalbare agrarische exploitatie. Bij de teelt van bomen wordt in de regel ook niet opgekweekt tot grote hoogten, tenzij sprake is van teelt van laanbomen, waarbij evenwel geldt dat dit plaag- en ziekteresistente soorten zijn welke niet meer worden behandeld als zij eenmaal een dergelijke lengte hebben bereikt.

In geval van opwaarts spuiten dient ter plaatse van de entree langs de Notselseweg te worden uitgegaan van een vrijwaringszone van per saldo 20 meter (tweemaal de veiligheidsafstand van 10 meter bij opwaarts spuiten). Bij 8 meter wegbreedte komt dit neer op een vrijwaringszone van 12 meter breedte binnen de woonbestemming.

Vanwege de hogere drifthoogte en de verder reikende verspreiding dient daarbij aanvullend te worden bepaald dat in de woning geen sprake mag zijn van te openen delen (waaronder inlaten van luchtbehandelingsinstallaties) binnen een afstand van 10 meter tot het gewasperceel (vanwege de wegbreedte van 8 meter dus 2 meter in de woonbestemming zelf). Dit met uitzondering entreeopeningen waarachter zich bijvoorbeeld een hal bevindt (en geen ruimte voor regulier verblijf zoals een woonkamer, keuken of slaapkamer).

Met vriendelijke groet,
Adromi B.V.

mr. drs. J. Wildschut